

KIỂM ĐỊNH GIẢ THUYẾT FISHER: BẰNG CHỨNG THỰC NGHIỆM TẠI VIỆT NAM

Testing Fisher hypothesis: emperical evidence in Vietnam

NGUYỄN THANH HÀ

Mục tiêu của nghiên cứu là kiểm định giả thuyết Fisher tại Việt Nam trong giai đoạn 2007 - 2023 bằng phương pháp đồng tích hợp phi tuyến. Bằng chứng thực nghiệm cho thấy, tồn tại mối quan hệ phi tuyến trong dài hạn giữa lãi suất và tỷ lệ lạm phát nhưng, nếu tỷ lệ lạm phát tăng một điểm phần trăm, lãi suất trung bình tăng một lượng không phải là một điểm phần trăm như quan điểm của giả thuyết Fisher. Kết quả nghiên cứu suy ra, có thể sử dụng các công cụ của chính sách tiền tệ để tác động đến lãi suất dài hạn và dự báo lạm phát bằng lãi suất danh nghĩa dài hạn.

Từ khóa: đồng tích hợp phi tuyến, giả thuyết Fisher, lãi suất, lạm phát, mô hình hồi quy chuyển tiếp tron.

The goal of the study is to test the Fisher hypothesis in Vietnam in the period 2007-2023 using the nonlinear cointegration method. Empirical evidence shows that there exists a long-term nonlinear relationship between interest rates and inflation rates, but the correlation between them is not one-for-one as suggested by the Fisher hypothesis. From the research results, it is concluded that it is possible to use monetary policy tools to influence the long-term interest rates and forecast the inflation rate using the long-term nominal interest rate.

Keywords: nonlinear cointegration, Fisher hypothesis, interest rate, inflation rate, smooth transition regression.

1. Giới thiệu

Giả thuyết Fisher là một trong những giả thuyết nổi tiếng trong kinh tế học về mối quan hệ giữa lãi suất và lạm phát. Giả thuyết này cho rằng, lãi suất danh nghĩa dài hạn là tổng của lạm phát kỳ vọng và lãi suất thực kỳ vọng; do đó, lãi suất dài hạn có mối quan hệ cân bằng dài hạn với tỷ lệ lạm phát.

Sau khi được công bố lần đầu tiên vào năm 1930, giả thuyết Fisher đã trở thành một trong những lý thuyết có ảnh hưởng nhiều nhất trong lĩnh vực kinh tế (Jareño và Tolentino, 2012). Giả thuyết này đề cập đến mối quan hệ giữa hai biến số vĩ mô quan trọng của nền kinh tế, trong đó tỷ lệ lạm phát

thực vốn là nhân tố tác động đến hành vi đầu tư, tiết kiệm của hộ gia đình và chu trình kinh doanh nên nó có ý nghĩa quan trọng đối với sự tăng trưởng và phát triển của nền kinh tế (Alimi và Ofonyelu, 2013). Ngoài ra, nếu có bằng chứng cho thấy giả thuyết Fisher là đúng, kết quả này có ý nghĩa đối với việc hoạch định chính sách, vì cho thấy ngân hàng trung ương có thể can thiệp tỷ lệ lạm phát danh nghĩa để tác động đến lãi suất dài hạn.

Mặc dù được nhiều nhà nghiên cứu chấp nhận về mặt lý thuyết, nhưng bằng chứng

Nguyễn Thanh Hà, TS., Trường đại học Ngân hàng Thành phố Hồ Chí Minh.